

SEF-ordföranden har ordet: Om ET i framtiden mm.

I tio år har jag varit ordförande i Sveriges Entomologiska Förening (SEF). Det har varit intensiva och stimulerande år. Vi har bytt redaktör och tryckeri tre gånger, stadgarna har reviderats, logotyp har formgivits och webbsida (www.sef.nu) har tagits fram.

Samma år som jag valdes till ordförande flyttade familjen från Umeå till Kalmar. Tiden i Norrland kändes betydligt längre än de senaste tio åren i Kalmar. Kan förklaringen ligga i den längre insektssäsongen eller har det med åldern att göra? Det känns onekligen som om tiden går fortare och fortare och vi lever idag i en tid som ställer allt större krav på oss. Detta minskar tiden som läggs på engagemang i föreningslivet. Flera av våra lokalföreningar ser en vikande trend när det gäller medlemmar och det har blivit allt svårare att värva aktiva medlemmar.

Positivt under dessa tio år är att intresset för insekter och lägre fauna ökat väsentligt. Föreningens bidrag till detta har varit bl.a. att välja ut landskapsinsekter, ett arbete som engagerade många och avslutades med att en bok "Sveriges Landskapsinsekter" publicerades 2000. Vem minns inte Nils Forsheds fantastiska teckningar? I dagsläget har mer än 2 300 exemplar av boken sålts. Carl. H. Lindroth "Handledning för insektsamlare" har länge fungerat som en viktig handbok för de nybörjare som vill lära sig mer om insekter och hur dessa kan studeras och samlas. Handledningen är från 1974 och 2001 väcktes frågan om att uppdatera den. Det beslutades att den nya versionen skulle publiceras på internet och vid årsmötet 2003 kunde vi äntligen presentera webbportalen "Insektsguiden" (www.sef.nu/Insektsguiden) på nätet. Förhoppningsvis kommer hemsidan att vara en levande informationsplats med bidrag från många entomologer. Här ska finnas något för alla, såväl professionella som nybörjare, så att det nyvaknade intresset kan fortleva.

Den s.k. rödlistan över hotade och hänsynskrävande arter har kraftigt ökat uppmärksamheten hos myndigheter, organisationer och allmänhet på den lägre faunan. Den första rödlistan för ryggradslösa djur publicerades för övrigt i ET redan 1987. Den har följts av flera upplagor och

Foto: Sanna Forslund

nästa revidering kommer under 2005. Visst finns det mycket kvar att göra, men det är helt klart så att insekternas betydelse har stärkts i samhällsplaneringen. Andra bevis för det är att SEF idag fungerar som en självklar remissinstans till Naturvårdsverk, Jordbruksverk, Banverk, Miljödepartement och länsstyrelser. Artportalen (www.artportalen.se) har tagits fram av Johan Nilsson på Naturvårdsverket i nära samarbete med SEF vad gäller fjärilar. Den är idag knuten till ArtDatabanken och kommer att få stor betydelse för insektsintresset och kännedomen om insekternas utbredning och status. Här finns det möjlighet att rapportera sina fynd, vanliga såväl som mer spektakulära. Även Svenska artprojektet som drivs i ArtDatabankens regi kommer att få stor betydelse. Bestämningshandböcker över alla Sveriges 50 000 flercelliga arter ska tas fram inom 20 år. Ett första resultat av arbetet kommer redan under våren 2005 då dagfjärilsboken ges ut.

Framtiden för Entomologisk tidskrift

SEFs viktigaste uppgift är att ge ut Entomologisk Tidskrift, som är föreningens ansikte utåt. Tid-

skriften är dessutom en av världens äldsta entomologiska tidskrifter och fyller 125 år 2005. Entomologisk Tidskrift gavs de första 96 åren ut av Entomologiska föreningen i Stockholm. SEF bildades 1976 och tog samma år över utgivningen. En förutsättning för att ge ut ET är att det finns tillräckligt många entomologer som vill prenumerera. Under alla år har vi ständigt arbetat med att öka antalet prenumeranter. Det har skett genom tävlingar mellan lokalföreningarna, massutskick av ET till entomologer, "telefoneror" till f.d. prenumeranter osv. Antalet prenumeranter ökade under flera år men vi ser nu åter en vikande trend. Visst borde det finnas fler än 630 prenumeranter av ET i Sverige. Här behöver vi din hjälp. Hur många insektsintresserade finns det i landet? Tittar vi på antalet medlemmar i lokalföreningarna och räknar bort dem som är med i flera, så hamnar vi kring siffran 1 500. Nog borde vi väl kunna få med ett par hundra av dessa som ännu inte prenumererar på ET. Målet borde vara 1 000 prenumeranter år 2010. Vi har fem år på oss att nå det målet. Om alla värvar en prenumerant så når vi målet med råge.

Varför är det då så viktigt med fler prenumeranter? Jo, dels är ET en bra tidning som vi gärna vill att fler insektsintresserade får ta del av och dels behöver vi större intäkter för att få ekonomin att gå ihop. Enkelt uttryckt har vi två inkomstkällor; prenumerationsavgiften och bidrag som ska täcka kostnaderna för löner, tryckning och porto. Vi fick under 16 år bidrag från Naturvetenskapliga Forskningsrådet (NFR). Sedan 2001 har NFR övergått i Vetenskapsrådet och de har haft det väldigt svårt, för att inte säga omöjligt, att bestämma sig för om bidrag till ET ska utgå eller inte. Det senaste beskedet är att vi inte kan räkna med några fler bidrag. Blir det ett bidrag så kommer möjligheten att söka det att vara öppen för betydligt fler organisationer än vad som varit aktuellt tidigare. Osäkerheten har gjort att vi under flera år sökt och även fått bidrag från Naturvårdsverket och ArtDatabanken. Problemet med dessa bidragsgivare är att de klart deklarerat att det varit engångsbidrag och att vi inte kan räkna med bidrag framöver. ET räknas som en kulturtidskrift, men för att beviljas bidrag från Statens Kulturråd verkar konkurrensen vara stenhård och jag tror inte att vi kan

räkna med några pengar därifrån. Det utesluter inte att vi gör ett nytt försök nästa år. För 2005 har vi för första gången inte kalkylerat med några ekonomiska bidrag. Detta har gjort att vi på allvar tvingats se över våra kostnader, för att slippa ta till en kraftig höjning av prenumerationsavgiften.

Våren 2004 upphandlades ett nytt tryckeri och vi fick ett mycket bra avtal med Grahns tryckeri. Årskostnaden minskar med ca 35 000 kr, samtidigt som vi kan få fler sidor i färg. Vi hoppas att ni är nöjda med kvalitén på detta nummer av tidningen som är det andra som tryckts av Gahns. Det känns som om vi inlett ett bra samarbete som förhoppningsvis ska hålla en lång tid framöver.

Löner utbetalas till redaktören och till ansvarig för prenumerationskontoret. Ersättningen till redaktören ökade rejält för sju år sedan, eftersom arbetsuppgifterna utökades med redigering och framtagande av tryckfärdiga original. Därefter har ersättning i stort sett varit oförändrad. Att minska redaktörens ersättning har inte varit aktuellt. Ersättningen till prenumerationsansvarig infördes 1997 när vi fick stora bidrag från NFR (storleksordningen 100 000 kr/år). I takt med minskade bidrag har ersättningen minskat och när bidragen nu upphör är vi tvungna att åter låta uppgiften skötas på ideell basis. Jag passar här på att tacka Ola och Fatima Atlegrim för deras insatser och hälsar Niklas Jönsson välkommen som ansvarig för prenumerationskontoret från 2005.

Portokostnaderna är svåra att påverka. Glädjande är att föreningen numera är momsbefriad inte bara för tryckningen av tidningen utan även för portot. Det gör att vi inte fått några ökade kostnader trots portohöjningar.

Trots dessa drastiska förändringar går budgeten inte riktigt ihop. Lyckas vi inte hitta några nya bidragsgivare eller ett 100-tal nya prenumeranter måste vi räkna med en ökning av prenumerationsavgiften under 2006. Har du synpunkter på detta, eller något annat som rör föreningen eller ET, är du välkommen att höra av dig till info@sef.nu.

Markus Forslund
Ordförande